

דַּרְשֵׁתִי קַרְבַּתְךָ

על פי שיעורו של הרב איתן כהן שליט"א • השיעור נמסר בבית הכנסת פרי מגדים, צפת ת"ו • במוצ"ש פרשת נשא, תשפ"ו

• לעילוי נשמת רבקה בת חנה ע"ה למשפחת שרעבי ת.נ.צ.ב.ה. •

איך אני יכול עוד טיפה להתקדם...

פעם היה איזה יהודי אחד שעבד בהובלות. היה לו חמור גדול, ואיתו היה מוביל את כל המשאות ממקום למקום. יום אחד הוא הלך עם החמור, לא שם לב איפה הוא הולך, ופתאום החמור נפל לתוך בור עם המשאות. הוא לא ידע איך להרים את הדבר הזה, לא הייתה ברירה, שאל מישו: "מה עושים?". אמר לו: "מה זה מה עושים? תביא מנוף ותרים את החמור". טוב, באמת הביאו איזה מנוף, הרכיבו אותו ברצפה ליד הבור [לא מנוף על משאית, מנוף פרטי], קשרו את החמור, הרימו, והוציאו אותו מהבור.

בעל החמור אמר: "וואי, אז למה אני צריך חמור? אני אקנה מנוף. תראה, המנוף הזה בשנייה אחת מרים, מוליך ומביא, למה לקנות חמור?". באמת קנה מנוף. שם עליו את כל הסחורה, לוחץ על הכפתור, מרים את הכל עד הגובה. כן, אבל המנוף לא זז. המנוף לא מתקדם. בסדר, יש לך הרבה כוח, אתה יכול להרים הרבה דברים, אבל להתקדם הוא לא יכול. מנוף זה דבר גדול חשוב, אבל צריכים את החמור כדי ללכת עוד צעד ועוד צעד להתקדם.

משל ונמשל – יום של מנוף

המשל בשבילנו: עבר עלינו יום גדול כזה, יום של מנוף. התרוממו, לאיזה פסגות הגענו, כל יהודי התעלה בצורה שאין שיעור. אבל אתה יודע, זה רק מנוף – התרוממת – עלית עד למעלה. עכשיו מתחילים לעשות את הצעדים קדימה. גם אם אתה נוסע עם החמור לא רציני כל כך, עוד צעד ועוד צעד ועוד צעד – הצעדים האלו מקרבים אותך. תהיה בן אדם גדול כמו מנוף, אבל אם אתה לא מתקדם, זה לא עוזר.

לכן כשאנחנו יוצאים עכשיו מחג שבועות, כל אחד צריך לבדוק: איך אני יכול עוד טיפה להתקדם, איך אני יכול להתקדם עוד צעד בלימוד תורה, שאני לא אשאר אותו בן אדם של תשפ"ו גם בשנה הבאה. לא! עוד צעד, עוד הלכה, עוד משנה, עוד דף גמרא, ככה בן אדם לאט לאט גדל. היצר הרע אומר לו: "תשמע, אתה צריך ללמוד בבת אחת ביום אחד" – לא! יום אחד זה המנוף, עכשיו מתחילים צעד ועוד צעד.

הצ'ק של החגים

שמעתי פעם מהתלמיד של רבנו לופיאן שהוא אמר, שבורא עולם נותן לנו בחגים צ'ק גדול. ועכשיו מגיע הזמן להתחיל לפרוט את הצ'ק הזה. אז היה חג כזה גדול ענק, עכשיו מגיע הזמן להתחיל לפרוט את החג. ועכשיו מתחיל קבלת התורה.

סיפור האישה מההלוויה – שכר נסתור של בחורי ישיבה

סיפר הרב זילברשטיין שליט"א: הייתי בהלוויה של הרב פנחס יוסף רבינוביץ' זצ"ל [אביו של הרב מרדכי רבינוביץ' שליט"א, ראש ישיבת 'אור ישראל' בפתח תקווה], הייתה לווייה ענקית – הגיעו המון בחורים, והמון רבנים וראשי ישיבות. אחת ההלוויות הגדולות שראתה פתח תקווה, ככה הוא כותב.

באותו יום נפטרה גם איזו אישה אלמונית, ערירית, בודדה, בת 103. אין לה משפחה שילוו אותה. החברה קדישא ביקשה מהמשפחה של רבינוביץ' אם אפשר לצרף גם את ההלוויה של האישה הזאת. ובאמת עשו לה כבוד גדול, פלא פלאים.

ואני אמרתי: לא יכול להיות. אישה ערירית, בודדה בעולם, אין לה משפחה – ותראה, כל הרבנים הולכים אחרי מיטתה ללוות אותה! החלטנו לברר את הסיפור. ככה אומר הרב זילברשטיין.

הוא אומר: דבר ראשון, האישה הזאת לא מפתח תקוה, היא גרה בחיפה, והחברה קדישא חשבו לקבור אותה בחיפה. אבל אמרו שיש עניין לקבור אותה ליד בעלה. אבל הם לא מכירים מי זה בעלה. אז הם החליטו בסוף לקבור אותה בחיפה, אבל אחד מהחברה קדישא החליט שהוא מחפש עוד קצת. התברר שבעלה נפטר לפני שלושים שנה וקברו אותו בפתח תקווה. התקשרו לחברה קדישא של פתח תקווה. התברר שמסביב לקבר של בעלה הכל קנוי, חוץ מהקבר הצמוד לבעלה – שלושים שנה המקום שמור!

איך ייתכן שאף אחד לא קנה כזה חלקה? הכל עמוס שמה, וזה ריק? אומר הרב זילברשטיין: כשראינו את כל הסיפור הזה בכללו, אתה מתחיל להבין שיש פה דברים לא לפי הטבע. החלטנו לבדוק יותר.

התברר שכשהיא הייתה בת 20, הגיעו שמועות לאוזניה שישבת תורה ודעת שאז נוסדה נמצאת במצב כלכלי מאוד קשה, לא היה אוכל לבחורים. והיא הלכה, עברה בית בית ואספה כסף ואוכל, להתרים לבחורי ישיבות. וככה היה בערך במשך תקופה של איזה שנה אחת. תקופה ארוכה עד שבסוף ברוך השם הישיבה הצליחה לצאת מהמצב הקשה שהייתה בו.

זה היה לפני שמונים שנה. עכשיו היא נפטרה. מה נראה לך? שמונים שנה, זהו נגמר, כולם שכחו. מסתמא שגם היא שכחה מזה. אבל אלוקים לא שכח את זה. מה שהיא עשתה אז כבוד לבחורי ישיבות לפני שמונים שנה – בורא עולם החזיר לה בפטירה שלה. וזה רק מה שרואים פה בעולם הזה, בעולם הבא עין לא ראתה.

כשאתה מקבל עליך עול תורה אפילו משהו, אין לאדם הבנה איזה השלכות יש לזה למעלה, זה נותן כוח, זה מוריד את השפע הגדול ביותר שיש.

האיכות, לא הכמות – נזר אלוקיו על ראשו

פרשת נזיר. התורה כותבת "כי נזר אלוקיו על ראשו". כתוב בתרגום ובראשונים: "כי נזר אלוקיו על ראשו" – יש לו כתר של אלוקים על הראש. שואל בספר אור יהל (רבי יהודה לייב חסמן): אני מכיר מלא אנשים שהם לא שתו יין במשך שנה שלמה – לא שלושים יום, שנה שלמה לא שתו יין. ועשרים שנה לא הסתפרו, ולא הלכו לבית הקברות כל החיים שלהם. נראה לי שהם נשארו אותו דבר, כמו שאני מכיר אותם לא ראיתי שום נזר על ראשם. איך יכול להיות שהנזיר הזה מקבל על עצמו שלושים יום לא לשתות יין ולא להסתפר, וכבר התורה מעידה עליו "נזר אלוקיו על ראשו"!

אומר האור יהל: מכאן תדע, לא המעשה קובע. זה שהוא לא שתה יין זה לא מה שקבע, אלא המחשבה שהביאה אותך להיות נזיר. למה בן אדם קיבל על עצמו להיות נזיר? מסתמא קדם לזה איזה משהו מסוים, והוא החליט: אני רוצה להתחזק, איך אני יכול להתחזק לאלוקים. אני רוצה להיות נזיר. אה! המחשבה הזאת הקודמת – זה "נזר אלוקיו על ראשו". ומכאן תלמד, שעיקר עבודת השם נמצאת באיכות, לא בכמות.

ולכן הוא כותב כמשל: אדם שהוא חס ושלום עיוור – אי אפשר להגיד "אתה יודע מה ההבדל בין בן אדם עיוור לבן אדם לא עיוור? תשמע, זהו שלא עיוור יש לו עוד שתי חתיכות של בשר בעיניים שלו שהוא יכול לראות דרכם, זה כל ההבדל". מה אתה מדבר! זה עולמות אחרים לגמרי! למה? כי פה מדברים איתך באיכות. נכון, בכמות זה אותו דבר בדיוק, בכמות אין הבדל בכלל ביניהם, אבל באיכות זה בן אדם אחר לגמרי. כשבן אדם עושה מעשים איכותיים זה מעשה אחר לגמרי.

סיפור הדירה בלונדון – שכר כיבוד אם

סיפר איזה יהודי אחד: חיתנתי הרבה ילדים, והמצב הלך והתמלא חובות מפה "עד דלא ידע". ואני מחתן עכשיו עוד בת אחת. הלכתי לאיזה מקום כדי לסגור אולם. אני בא לאולם, אומר לי בעל האולם: אתה רוצה לסגור את האולם? צריך לשלם מקדמה. אין לי מאיפה לשלם מקדמה, כל הגמ' חיים כבר עמוסים עד השמיים. אין מאיזה גמ' לחתן.

היהודי הזה סיפר למשהו את כל מה שהיה. אמר לו הבן אדם: תיסע ללונדון, יש לי שם משפחה, אני אדבר איתם, אולי יפנו אותך לכל מיני גבירים. אמרתי: זו ההצלה האחרונה שנשארה לי. הזמנתי כרטיס טיסה.

יום לפני שאני טס, הלכתי לאמא שלי. אמרתי לה: אמא, אני טס ללונדון, אני רוצה שתברכי אותי שיהיה סייעתא דשמיא שאצליח להביא את הכסף. אמא אמרה לי: לאן אתה טס? ללונדון? יש לי בקשה בשבילך! מה הבקשה? תשמע, אנחנו גרנו בפולין, ולא היה לנו מה לאכול. ואבא החליט לטוס ללונדון, לאנגליה, שם אבא עבד, ושלח לנו כסף, וככה היינו חיים. יום אחד אבא שלח לנו מכתב: אני עכשיו קונה דירה בלונדון, כך נוכל לחיות יחד. באמת אבא קנה דירה בלונדון, שלח לנו מכתב: "קניתי דירה בלונדון, ברחוב הזה והזה, בית גדול מסודר, בעזרת השם אני עכשיו חוסך כסף כדי להביא לכם כרטיסי טיסה".

מחשבות אדם לבד ומחשבות השם לבד. פרצה מלחמת העולם השנייה, והעולם התבלבל, לא היו טיסות, לא היה כלום. ואני בסופו של דבר נשארתי בודדה. כשהסתיימה המלחמה, ביררתי מה קורה, אמרו שאין שום

זכר למשפחה. אז אם אתה טס ללונדון, תעשה טובה, סע למקום הזה איפה שאבא כתב במכתב, לברר על הדירה של אבא.

אני אומר בלב: מה עכשיו? אני צריך לנסוע להביא כסף לחתונה, אין זמן עכשיו לנסוע לחפש איזה דירה. אמרתי לאמא שלא נראה לי שאני אעשה את זה הפעם, אולי פעם אחרת. אמא מאוד לחצה אותי: "מאוד חשוב לי, מאוד מאוד חשוב לי שתברר לי על הדירה הזאת". טוב, אמא ביקשה, נסעתי ללונדון, והלכתי לשכונה איפה שאמא אמרה.

אני עובר, שואל אנשים: אתם מכירים את הבן אדם הזה? הם שאלו: מתי הוא היה פה? אמרתי להם: לפני שמונים שנה. מי זוכר מה היה פה לפני שמונים שנה? כמה שאני מברר ומברר - אין. החלטתי להסתכל אולי בתיבת הדואר מופיע השם של סבא שלי. מסתובב בבניינים, עולה, יורד, אין. אמרתי: אולי בדלתות של הבתים. אני עולה, יורד, לא מצאתי כלום. למחרת אני ממשיך לחפש, ירדתי מאיזה בניין, פתאום באו שני שוטרים, עצרו אותי, שמו לי אזיקים, לקחו אותי למשטרה.

מה יש? אמרו לי: אחד השכנים התלונן על אדם זר חשוד שעולה יורד, מחפש בתיבת דואר - זה לא נשמע הכי טוב. אז באנו לבדוק אותך.

אמר לי השוטר: מה אתה עושה פה? אז סיפרתי לו שאני מחפש את הדירה של סבא שלי מלפני שמונים שנה. השוטר אומר לי: תגיד לי, מתי הצלחת להמציא כזה תירוץ יפה? שמונים שנה מחפש דירות! אמר לי השוטר: תראה, אני הקצין של המשטרה, יש לי גישה במחשבים לכל הנתונים. אני בודק, והיה אם נמצא כזה סבא בעולם - אתה משוחרר, אני גם אגיד לך את הדירה שלו, הכל. ואם אין כזה סבא - אתה נשאר בכלא.

בקיצור, הבן אדם אומר: השם ירחם עליי, מקווה שהכל יעבור בשלום. השוטר נכנס למחשבים, בודק בודק - כן, יש כזה סבא, כן, אתה צודק, הוא לא גר בשכונה הזאת, הוא גר בשכונה ליד. נתן לי את הכתובת של הדירה. ביקשתי ממנו אם הוא יכול לבדוק איפה סבא שלי קבור בבית הקברות. הוא בדק ואמר לי בדיוק את המיקום, נתן לי את זה כתוב בדף, ויצאתי.

מהמשטרה יצאתי לבית הקברות, הגעתי למקום, צילמתי לאמא וקראתי שם פרקי תהילים. משם נסעתי לדירה. דופק בדלת: שלום, מה אתם עושים פה? אומרים: אנחנו שוכרים את הדירה הזאת. אבל זו דירה של סבא שלי! אומר: נכון, בשלושים שנה האחרונות אנחנו חיים פה ואף אחד לא בא לבקש שכירות. חשבתי לעצמי: אם אני אדבר איתם על שכירות, הם יזרקו אותי. לקחתי עורך דין, והוציא מהם שלושים שנה שכירות אחורה. בכסף הזה חיתנתי את הבת שלי, וגם את הבת השנייה, והיה כסף בשפע.

ובסוף התברר שמה שהיה נראה בהתחלה שאמא תוקעת אותי - דווקא משמה צמחה כל הישועה. באתי הביתה, סיפרתי לאמא את כל מה שהיה. אמא אומרת: מה נעשה עכשיו בדירה באנגליה? תמכור אותה, ועם הכסף תקנה דירה בישראל. בסוף התברר, שכשהלכתי לקיים מצוות כיבוד אם, גם שלא הסתדר לי ושלא הלך, משמה צמחה לי כל הישועה. ללמדך "נזר אלוקי על ראשו" - לא הכמות משנה, אלא האיכות. שכשבן אדם עושה מצווה באיכות, המצווה הזאת מגינה עליו, שומרת עליו.

סיפור הדירה בערד - כל תפילה נענית

סיפר איזה אברך אחד: יום אחד פנה אליי מתווך דירות. אומר לי: אתה יודע, אני מאוד אוהב אברכים. אוהו! אני אדבר איתך כמו משפחה [עוד יותר גרוע! שאומרים לך 'כמו משפחה' אכלת אותה] בקיצור: אני כל כך מעריך אברכים, אתה יודע, הסבא שלי ממרוקו, איזה צדיק הוא היה, אוהו! בקיצור, מספר סיפורים. מה.. אתה כל החיים שלך תלמד? אתה צריך קצת להתעסק, אתה צריך קצת להתקדם בחיים. יש לי דירה בערד למכור לך. תשמע, רודפים אחריי אנשים, אני לא מוכר להם, אני מוכר רק לאברכים צדיקים, לא מוכר לאף אחד. ואתה יודע, אם לא תרצה, יש לי בתור מאה אנשים שמחכים לדירה הזאת. טוב, אני התפתיתי לכל המילים שהוא אמר, לקחתי משכנתא וקניתי את הדירה, בחצי מחיר - כמו שהוא אמר.

וברוך השם, עבר כחודש ומצאתי שוכר, והשוכר נכנס לדירה, ואחרי אולי שלושה שבועות, מתקשר אליי השוכר, אומר לי: אל תשאל! יוצאים מים מהבלטות, הביוב יוצא מהגג, כל הבית... סתימות, לא יודע מה הולך. טוב, שלחתי אינסטלטור למקום, בודק, אומר לי: מה אני אגיד לך? הצנרת שנמצאת פה, לא מ'קום המדינה, מ'קום הבריאה! צריך להחליף את הכל. אמרתי: טוב, אני אחליף את הכל, מה, יש ברירה? אין מה לעשות. החלפתי את כל הצנרת, הכל חדש, ברוך השם עבר בשלום.

אולי חודשיים אחר כך, מתקשר אליי השוכר. אומר לי: תשמע, נפל החלון. מה זה נפל החלון? אתה מכיר בן אדם שנופל לו חלון? תחזיר אותו, מה זה נפל לך חלון? הוא אמר: לא יודע, נפל כל החלון. אמרתי: טוב, שלח איש מקצוע שיסדר את החלון. מגיע איש מקצוע, מתקשר אליי, אומר לי: אין מה להחזיר, כל הקיר חלול, קדחתי הקיר נפל, אין איפה להשים את הדיבל. שאלתי: אז מה עושים? הוא אמר: שוברים את כל הקיר, בונים קיר חדש, אין מה לעשות. אבל תשמע, זה לא רק הקיר הזה, גם הקיר השני נראה ככה, הכל הלך.

בקיצור, השוכר מתקשר אליי, אומר לי: אני מצטער, אני עוזב, בכזה בית אני לא יכול לחיות. סיפר האברך: אני שנה שלמה משלם משכנתא על דירה הרוסה שאין מי שישכור אותה, גם אם אני ארצה אין. ואני מתפלל: ריבוננו של עולם, בן אדם תקע אותי, תרחם עליי, אני רוצה ללמוד בכולל בנחת!

כל תפילה שבן אדם מתפלל, כל תפילה נענית. מתי? - בורא עולם מחליט מתי. אבל אין תפילה שהולכת ריקם. אל תשאל! בורא עולם הכניס ג'וק לאיזה אחד שמה באיראן, שהוא רוצה שיהיה אטום. וישראל קצת התעצבנו עליו וזרקו עליו טילים, והוא החזיר. ואחד הטילים נפל בערד. חלק מהבניינים נהרסו, אבל הבית שלו - נעלם! פשוט עף הבית - הקרטון התאדה לגמרי.

האברך הזה פנה למס רכוש ותבע אותם, הם הגיעו בדקו וראו שבאמת היה פה נכס, הם אמרו לו: קיבלת מהמדינה בית חדש עם מ"מ. ועוד שנה וחצי הבית יהיה בנוי. בינתיים בשנה וחצי הזאת אתה לא משלם משכנתא. האברך חשב לעצמו: אני שנה שלמה מתפלל, ולא נענה. בורא עולם אומר: אל תדאג, כל תפילה זה עוד בלוק, כל תפילה זה עוד צנרת, כל תפילה - קיבלת בסוף בית חדש מהניילון.

אנחנו יוצאים עכשיו אחרי מתן תורה - קבלת התורה, כל אחד יתפלל מהלב שנוכח באמת שיהיה לנו חשק ללמוד תורה, שיצליח בלימוד תורה. עכשיו זה הזמן להגשים את העול תורה שאדם קיבל על עצמו לפני יומיים.

והשם יעזרנו על דבר כבוד שמו, אמן ואמן.

כוחה של ברכה בכוונה

הרב גרוסמן, רבה של רמת אביב (לא לבלבל עם הרב גרוסמן ממגדל העמק), סיפר סיפור מדהים שממחיש את כוחה של ברכה הנאמרת בכוונה.

יום אחד הגיע האדמו"ר מבובוב לרמת אביב. הוא בא להשתתף בהלוויה של אחד התורמים הגדולים של החסידות שנפטר. האדמו"ר נשא דברי חיזוק לקהל, ולאחר מכן הגישו לו כוס מים לשתות.

אחרי שסיים לשתות, ניגש אליו יהודי אחד ואמר: "רבי, אני נשוי כבר הרבה שנים ועדיין אין לי ילדים". האדמו"ר השיב לו: "אני עכשיו מברך 'בורא נפשות רבות'. תענה אמן בכוונה גדולה ותכוון ש'בורא נפשות רבות' - שגם אצלך הקדוש ברוך הוא יברא נפשות רבות".

יהודי אחר ששמע זאת, ניגש גם הוא לאדמו"ר ואמר: "רבי, גם אני נשוי שנים רבות ואין לי ילדים". האדמו"ר ענה לו: "שים לב, לא אמרתי 'בורא נפש אחת' אלא 'נפשות רבות'. גם אתה תכוון ותענה אמן בכוונה על 'בורא נפשות רבות'".

האדמו"ר בירך את הברכה במתינות, מילה במילה, ושני האנשים ענו אמן בכוונה גדולה.

והנה, לאחר זמן מה, לאחד מהם נולד בן ולשני נולדה בת. אבל הסיפור לא נגמר כאן. הרב גרוסמן מספר: "עקבתי אחרי המשפחות האלה, ותאמינו או לא - אחרי 22 שנה, הבן הזה התחתן עם הבת הזאת!".

תחשבו על זה רגע. ברכה אחת שאולי נראית לנו פשוטה, ברכה שאנחנו אומרים לפעמים בלי לחשוב - "בורא נפשות רבות" - יכולה לחולל פלאים כאלה. ברכה אחת שנאמרת בכוונה, יכולה לשנות עולמות שלמים.

זה מלמד אותנו כמה כוח יש לכל ברכה שאנחנו מברכים, לכל אמן שאנחנו עונים. מה שנראה לנו אולי כדבר קטן או שייגרת, יכול להיות בעל משמעות עצומה. כל מילה של תפילה או ברכה היא הזדמנות לפתוח שערי שמים ולחולל ישועות גדולות.

[מתוך שיעור מספר 43, בהעלותך תשפ"ד]